

Oefening 20 Thema 9

Schaatsen

Interview met Ype Haarsma, woordvoerder van de KNSB

- J: Ype, hartelijk dank voor je komst. Kun je misschien wat over jezelf vertellen?
- Y: Natuurlijk, Janneke. Mijn naam is Ype Haarsma. Ik kom uit Dokkum en ben nu al 15 jaar woordvoerder van de Koninklijke Nederlandse Schaatsenrijders Bond, de KNSB dus. Ik doe dit werk met erg veel plezier, omdat ik erg veel van schaatsen houd.
- J: Ype, kun je ons iets vertellen over de KNSB? Waar houdt de KNSB zich bijvoorbeeld mee bezig?
- Y: Natuurlijk. De KNSB is een organisatie, die al sinds 1882 bestaat en die zich eigenlijk met alle activiteiten bezighoudt die met schaatsen te maken hebben. We zijn in 8 regio's van Nederland actief. Daarnaast horen er nog 750 verschillende verenigingen bij de bond. In principe organiseren we activiteiten op verschillende gebieden van schaatsen, ook wel schaatsdisciplines genoemd. Hierbij moet je denken aan schaatsen op lange baan, wedstrijdschaatsen en kunstschaatsen. [1]
- J: Je noemt nu een aantal voorbeelden van schaatsen, maar als we het hebben over schaatsen, waar praten we dan eigenlijk over? Ik bedoel: wat is schaatsen nou precies?
- Y: Ja, dat is een leuke vraag, want daar bestaan weleens misverstanden over. In principe kun je schaatsen gewoon zien als rijden of bewegen op dunne rechte schaatsen over het ijs. Tegenwoordig wordt het woord schaatsen vooral gekoppeld aan het wedstrijdschaatsen, maar eigenlijk kun je het woord veel breder gebruiken, want iedereen die ijzers onder zijn schoenen bindt en vervolgens het ijs op gaat, is aan het schaatsen. [2]
- J: Weet je misschien ook iets van de geschiedenis van het schaatsen? Bestaat de schaatssport al heel lang, of is het een jonge sport?
- Y: Schaatsen bestaat eigenlijk al heel lang, Janneke. Door de eeuwen heen is er veel ontdekt over de geschiedenis van het schaatsen. Uit vondsten is gebleken dat mensen in de prehistorie al probeerden om ijsvlakten sneller over te steken. Daarvoor gebruikten ze een soort schaatsen die gemaakt waren van de botten van dieren. Die botten werden geslepen tot het oppervlak glad genoeg was om op te glijden. In de eeuwen daarna werd de mens steeds slimmer in het oversteken van bevroren water. [3] Al in het eerste millennium na Christus werd ijzer gebruikt onder de schoenen en in de 19^e eeuw waren er zelfs al drie verschillende typen schaatsen beschikbaar. In de 20^e eeuw werd het schaatsen dat al min of meer een echte sport geworden was verder geprofessionaliseerd. [4]
- J: Kun je daar wat voorbeelden van geven?
- Y: Natuurlijk. Men ging steeds op zoek naar manieren om de lucht- en ijsweerstand te verminderen. Er werden drie belangrijke uitvindingen gedaan die van belang waren voor de schaatssport: de eerste was de aanleg van kunstijsbanen. Het voordeel van deze ijsbanen was dat de schaatssport gewoon het hele jaar door

kon gaan omdat men niet afhankelijk was van het weer. De tweede uitvinding waren de pakken die de schaatsers gingen dragen. De wollen pakken werden ingeruild voor pakken van nylon en kunststof die de weerstand verminderden en waardoor de schaatsers sneller konden rijden. De laatste uitvinding was die van de klapschaats. Deze nieuwe schaats staat erom bekend dat hij lang contact houdt met het ijs en daardoor kan de schaatser sneller schaatsen. [5]

J: Waar kan er eigenlijk allemaal geschaatst worden, Ype?

Y: Waar je maar wilt, Janneke, haha! Nee hoor, even serieus. Met de uitvinding van de kunstbanen, kunnen liefhebbers van schaatsen zowel binnen als buiten schaatsen. Binnen kunnen mensen schaatsen op een kunstijsbaan. Maar voor mensen die liever buiten schaatsen, kan dat natuurlijk ook. Er kan op rivieren, sloten en plassen geschaatst worden. Het moet dan natuurlijk wel zo hard vriezen zijn dat het ijs op het water dik genoeg is. [6]

J: Heb je nou andere schaatsen nodig voor kunstijs dan voor natuurijs?

Y: Nou ja, het is natuurlijk zo dat bepaalde schaatsen beter bij een bepaalde ondergrond passen. Zo ga je niet met kunstschaatsen rijden op natuurijs. Dat is meer voor de kunstbaan. Schaatsen die je goed bij natuurijs kunt gebruiken zijn Noren en de klapschaats. Deze laatste kun je dan ook weer binnen gebruiken. Toch denk ik een schaatser het beste zelf kan beoordelen welke schaats het beste rijdt op welke ondergrond. [7]

J: Ja, dat klinkt wel logisch. Maar Ype, is er eigenlijk groot verschil tussen wedstrijdschaatsen en recreatief schaatsen?

Y: Bij recreatief schaatsen gaat het er natuurlijk vooral om dat je het leuk vindt om te doen zonder dat je er nou ook zo goed in bent. Bij wedstrijdschaatsen gaat het echt om de competitie. Wedstrijdschaatsers willen de beste en het snelste zijn. Wedstrijdschaatsen is ook veel professioneler van aard. Het is niet zo dat ze als ze moe zijn even kunnen uitrusten en bijtanken bij een koek-en-zopiekraam. Nee, als wedstrijdschaatser is het hard werken. Recreatief schaatsen is meer om zelf te doen en ervan te genieten. [8]

J: Je noemt koek-en-zopie. Wat is dat nou eigenlijk?

Y: Koek en zopie verwijst naar het eten en drinken dat je tijdens een schaatsen langs de ijsbaan kan kopen. In vroegere tijden was zopie een mengsel van verwarmd bier en rum, met eieren erdoor, maar tegenwoordig kun je als zopie veel warme dranken krijgen, als chocolademelk, erwtensoep of glühwein. De koek is meestal een gevulde koek. [9]

J: Dat klinkt lekker. Maar dat zul je wel niet bij wedstrijdschaatsen kunnen krijgen. Welke disciplines heb je eigenlijk bij wedstrijdschaatsen, Ype?

Y: Oh, dat zijn er best veel. Je hebt natuurlijk kunstschaatsen, langebaanschaatsen en de marathons. Maar tegenwoordig is er ook meer aandacht voor het kortebaanschaatsen en de zogenaamde shorttracks. Bij al deze disciplines kunnen bij de Olympische Spelen ook medailles gehaald worden. [10]

J: Ja, door de jaren heen heeft Nederland zich al bewezen op de Olympische Spelen. Waarom denk je, Ype, dat schaatsen zo populair is in Nederland?

Y: Dat heeft een aantal oorzaken, Janneke. In de eerste plaats zijn Nederlanders gek op sport. In de tweede plaats is het een sport die iedereen vrijwel overal in

Nederland kan uitoefenen omdat er zoveel water in Nederland is. Bovendien, als het bovendien koud is, zoeken mensen warmte en gezelligheid bij elkaar. Het ijs verbroedert en heeft een soort magische uitwerking op ons als Hollanders. Het schaatsen combineert al deze factoren en daardoor is het zo populair in Nederland. [11]

J: Dat is duidelijk. Ype, hartelijk bedankt voor dit interview.

Y: Graag gedaan!